

**ANTISZEMITIZMUS ÉS
BEVÁNDORLÁS AUSZTRIÁBAN**

Migrációkutató Intézet

**Veszprémy László Bernát
gyorselemzése**

2020/19

2020.11.25.

Gyorselemzések 2020/19

ANTISZEMITIZMUS ÉS BEVÁNDORLÁS AUSZTRIÁBAN

Elemzésünkben az antiszemitizmus és a bevándorlás összefüggéseit vizsgáljuk meg Ausztria példáján keresztül. A 2020. november 2-i bécsi terrortámadást egy Ausztriában született, ám észak-macedóniai származású (albán gyökerekkel bíró) dzsihadista merénylő követte el. A bécsi Stadttempel zsinagógától kiinduló ámokfutás alapjaiban rengette meg az osztrák zsidóság biztonságérzetét is.

Írásunkban sajtóforrásokon és statisztikákon keresztül mutatjuk be az osztrák zsidóság körében uralkodó félelemérzetet és bizonytalanságot, melyeket a dzsihadista terror és az antiszemitizmus táplál. Az antiszemita nézetek elterjedtségét vizsgáló ausztriai kutatások igazolják a helyi zsidóság félelmeit, különös tekintettel a bevándorló háttérű közösségekre.

Dacára annak, hogy Oskar Deutsch, a Bécsi Zsidó Hitközség elnöke szerint a november 2-i terrortámadás nem célzottan a zsinagógát érte, Yaakov Frenkel, a bécsi zsidó közösség elöljárója az Arutz7 izraeli lapnak a következőkről számolt be: „Bécs hosszú éveken keresztül a világ egyik legbiztonságosabb városának számított. Ez az eset meglepetésként ért minket is és a rendfenntartó erőket is”. Mint Frenkel hozzátette, „a zsidók félnek, különösen, ha iszlamista terrorcselekményről van szó. Az intézményeink mindegyike bezárt, és azt a tanácsot kaptuk, hogy ne hagyjuk el az otthonainkat. Az állami szervek az iskolák bezárásáról is döntöttek. Ez egy nehéz helyzet, különösen a zsidók számára”. Azt azonban már Deutsch sem tagadta, hogy „elképzelhető, hogy az iszlamista támadónak antiszemita indítéka is volt. Ebből is látszik, hogy az antiszemitizmus, mely a radikális iszlám egyik alappillére, nemcsak a zsidókra veszélyes [...]”.¹

Az iszlamista jellegű antiszemita támadások nem új keletűek Ausztriában. 1981-ben két palesztin támadó meggyilkolt két zsidót a bécsi Stadttempelben, és harminc hívőt megsebesített.² Az elkövetők azonban iraki származásúak voltak, és ez az incidens még nem a tömeges bevándorlás jelenségéhez kötődött. Az ausztriai muszlim kisebbség jelenleg félmillió főt tesz ki (ez a teljes lakosság 6%-a), előrejelzések szerint azonban 2030-ra 800 ezer főre is nőhet lélekszámuk.³ A tömeges bevándorlás és az antiszemitizmus kérdése Soeren Kern amerikai kutató szerint régóta vitatéma az osztrák közéletben, az iszlamista háttérű antiszemitizmus elutasítása az osztrák nemzeti jobboldal retorikájának fontos

¹ NEOKOHN, 2020. november 5.

² NEW YORK TIMES 1982.

³ KERN 2014.

Gyorselemzések 2020/19

eleme.⁴ A zsidó közösség biztonságérzetét erősen rontották az olyan esetek, mint amikor 2014-ben a Bécsi Iszlám Központ (Islamisches Zentrum Wien) a Muszlim Testvériség egyik radikális megnyilatkozásairól ismert szellemi vezetőjének, Yusuf al-Qaradawinak a könyvét reklámozta. Mint ismeretes, al-Qaradawi korábban a zsidók elleni öngyilkos merényletek iszlamista gyakorlatát is védelmébe vette.⁵ Ezen félelemérzet miatt is jelenthette be az osztrák kormány 2020 szeptemberében, hogy megháromszorozzák a zsidó közösségek védelmére költött összegeket.⁶

Antiszemita nézetek a bevándorló-közösségben

Ruud Koopmans holland szociológus 2008-as felmérése szerint a megkérdezett osztrák keresztényeknek 10,7%-a értett egyet az állítással, miszerint „a zsidókban nem lehet megbízni”. A muszlim válaszadóknak ellenben 64,1%-a egyetértett az állítással.⁷

A muszlim bevándorlás szerepe az antiszemita nézeteket valló ausztriai muszlim lakosság növekedésében nem elhanyagolható. Ednan Aslan bécsi iszlám-kutató hatszáz migránst interjúvolt meg, akik Graz városában telepedtek le. 2017-ben közölt eredményei szerint a megkérdezettek 46%-a egyetértett azzal az állítással, hogy „a zsidóknak túl nagy hatalma van a világon”, 44%-a pedig azzal, hogy a zsidó vallás „káros a világra”. A megkérdezettek 55%-a egyetértett azzal az állítással, hogy „a zsidókat senki más nem érdekli, csak önmaguk”.⁸

2018-ban az osztrák Nemzeti Tanács elnökének megbízásából átfogó kutatás készült az ausztriai antiszemitizmusról, mely külön vizsgálta az általános osztrák lakosság, illetve a törökül és arabul beszélő lakosság véleményeit. A kutatás eredményei szerint utóbbi csoportok jóval antiszemitábbak az általános osztrák lakoságnál. Míg a teljes társadalom körében a zsidókat a válaszadók 9%-a nevezte meg „zavaró szomszédokként”, ugyanerre a kérdésre a törökül beszélők 13%-a felelt igennel, az arab válaszadóknak pedig a 21%-a.⁹ A kutatás rámutatott arra is, hogy a bevándorló háttérű közösségekben mennyire nem történt meg a szembenézés az iszlamista antiszemitizmus problémájával. A kérdésre, miszerint melyik csoport fenyegeti az osztrák zsidók biztonságát, a teljes népesség 41%-a nevezte meg a muszlimokat, míg a törökül beszélő válaszadók 11%-a szerint a muszlimok, és 15-

⁴ KERN 2017.

⁵ KERN 2014.

⁶ NEOKOHN, 2020. szeptember 13.

⁷ ESMAN 2015.

⁸ COHEN 2020.

⁹ SOMMER 2019. 41.

Gyorselemzések 2020/19

15%-a szerint a szélsőjobb és a keresztények, illetve az arabul beszélők 23%-a szerint a muszlimok, és 38%-ban a szélsőjobb, illetve 43%-ban a keresztények.¹⁰

A fentiek tükrében nem szolgálhat meglepetésként, hogy a közelmúltban is történtek antiszemita atrocitások Ausztriában bevándorlók részéről. Nemzetközi sajtóvisszhangot kapott, amikor Elie Rosent, a Grazi Zsidó Hitközség elnökét 2020. augusztus 22-én egy szír migráns baseballütővel megtámadta.¹¹

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) 2018-as felméréseben kérdezett meg antiszemita atrocitások áldozatául esett osztrák zsidókat, hogy nevezzék meg támadójuk ideológiai motivációját (már ha képesek voltak erre). A válaszadók közül 35-en nevezték meg a radikális iszlám híveit, 25-en a szélsőjobboldal híveit, 14-en a szélsőbaloldal híveit és 6-an a keresztény szélsőségeket.¹²

Hasonló eredményre jutott a Bécsi Zsidó Hitközség felmérése, mely 2019-ben az elmúlt tíz év eredményeihez képest rekordszámú, 550 antiszemita atrocitást számolt össze. Az atrocitásokat a hitközség jelentése különböző kategóriákra osztotta: fizikai támadás, fenyegetés, sértő viselkedés és (antiszemita tartalmú) spammelés. A kategóriákon belül, nem számítva a nem azonosítható háttérű elkövetőket, a radikális iszlám hívei feleltek a fizikai támadások 60%-áért, a fenyegetések 50%-áért, a fenyegető viselkedés 10%-áért és az antiszemita online üzenetek 15%-áért.¹³

Összegzés

Tanulmányunkban az antiszemitizmus és a bevándorlás összefüggéseit kívántuk megvizsgálni Ausztria példáján. Mint sajtóforrásokon és statisztikákon keresztül bemutattuk, az osztrák zsidóság soraiban félelemérzet és bizonytalanság tapasztalható a dzsihádisták terrorizmus és a bevándorlók között tapasztalható antiszemitizmus miatt. Ezen félelmeket alátámasztják azok a felmérések, melyek az antiszemita nézetek elterjedtségét vizsgálták az osztrák lakosság soraiban, külön figyelmet fordítva a bevándorló háttérű közösségekre. Ruud Koopmans 2008-as felmérése szerint a muszlim válaszadók hatszor gyakrabban értettek egyet antiszemita sztereotípiákkal, mint a keresztények. Az osztrák Nemzeti Tanács elnöke által megrendelt 2018-as kutatás eredménye hasonlóan arra jutott, hogy az ausztriai török és arab anyanyelvű válaszadók antiszemitábbnak bizonyultak az

¹⁰ SOMMER 2019. 44.

¹¹ TIMES 2020.

¹² FRA 2018. 54.

¹³ IKG 20120. 3, 9.

Gyorselemzések 2020/19

általános társadalom soraiban tapasztaltnál. Végül az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2018-as és a Bécsi Zsidó Hitközség 2019-es felmérései is arra jutottak, hogy a megtámadott zsidók az esetek többségében úgy vélték, hogy támadójuk a radikális iszlám híve volt, a szélsőjobboldalt ritkábban nevezték meg az elkövetőt motiváló eszmeiségként. Friss és egyértelműen antiszemita indíttatású támadás volt, amikor Elie Rosen grazi hitközségi elnököt egy szír migráns baseballütővel támadta meg 2020 augusztusában.

Gyorselemzések 2020/19

Felhasznált források

COHEN, BEN 2020. Academic Study Warned of 'Alarming' Antisemitism Among Muslim Refugees in Austrian City Where Jewish Leader Was Attacked. Forrás: <https://www.algemeiner.com/2020/08/25/academic-study-warned-of-alarming-antisemitism-among-muslim-refugees-in-austrian-city-where-jewish-leader-was-attacked/> (Megtekintve: 2020. november 16.).

ESMAN, ABIGAIL R. 2015. Study Exposes Depth of Muslim Antisemitism in Europe. Forrás: <https://www.algemeiner.com/2015/05/13/study-exposes-depth-of-muslim-antisemitism-in-europe/> (Megtekintve: 2020. november 16.).

FRA 2018. Experiences and perceptions of antisemitism. Forrás: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-experiences-and-perceptions-of-antisemitism-survey_en.pdf (Megtekintve: 2020. november 16.).

IKG 2020. Antisemitische Vorfälle 2019. Forrás: <https://www.ikg-wien.at/wp-content/uploads/2020/05/ab2019down.pdf> (Megtekintve: 2020. november 16.).

KERN, SOEREN 2014. Austria: Muslims Outnumber Catholics in Vienna Schools. Forrás: <https://www.gatestoneinstitute.org/4229/austria-muslims-vienna-schools> (Megtekintve: 2020. november 16.).

KERN, SOEREN 2017. Austria: New Government to Resist „Islamization”. Forrás: <https://www.gatestoneinstitute.org/11556/austria-islamization> (Megtekintve: 2020. november 16.).

NEOKOHN, 2020. november 5. Nyugtalanítja a bécsi zsidókat az iszlamista terror megjelenése. Forrás: <https://neokohn.hu/2020/11/05/nyugtalanitja-a-becsi-zsidokat-az-iszlamista-terror-megjelenese/> (Megtekintve: 2020. november 16.)

NEOKOHN, 2020. szeptember 13. Megháromszorozza a zsidóság védelmére szánt összeget Ausztria. Forrás: <https://neokohn.hu/2020/09/13/megharomszorozza-a-zsidóság-vedelmere-szant-osszeget-ausztria/> (Megtekintve: 2020. november 16.).

NEW YORK TIMES 1982. Palestinians Get Life in Austrian Slayings. Forrás: <https://www.nytimes.com/1982/01/22/world/around-the-world-palestinians-get-life-in-austrian-slayings.html> (Megtekintve: 2020. november 16.).

Gyorselemzések 2020/19

SOMMER 2019. Sommer, Franz – Unterhuber, Paul – Zeglovits, Eva: Antisemitismus in Österreich 2018. Analysebericht. Forrás: https://www.antisemitismus2018.at/wp-content/uploads/Antisemitismus-in-%C3%96sterreich-2018_Analysebericht.pdf (Megtekintve: 2020. november 16.).

TIMES 2020. Syrian held for attacking Jewish leader Elie Rosen with a club. Forrás: <https://www.thetimes.co.uk/article/syrian-man-held-after-baseball-bat-attack-on-jewish-leader-in-austria-mgkxt9ghw> (Megtekintve: 2020. november 16.).

Gyorselemzések 2020/19

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: Migrációkutató Intézet

Szerző: Veszprémy László Bernát

Lektor: Janik Szabolcs, Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Migrációkutató Intézet, 2020

Sorszám: 2020/19